

Наукові перспективи
Видавнича група

ISSN (print) 2708-7530
DOI: 10.52058/2708-7530-2024-4(46)

НАУКОВІ ПЕРСПЕКТИВИ

СЕРІЯ: "ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ", СЕРІЯ: "ПРАВО",
СЕРІЯ: "ЕКОНОМІКА", СЕРІЯ: "ПЕДАГОГІКА",
СЕРІЯ: "ПСИХОЛОГІЯ", СЕРІЯ: "МЕДИЦИНА"

Миру нашій Україні

Випуск 4(46)
2024

Всеукраїнська Асамблея докторів наук з державного управління

Асоціація науковців України

у рамках роботи Видавничої групи «Наукові перспективи»

Наукові перспективи

*(Серія «Державне управління», Серія «Право», Серія «Економіка»,
Серія «Медицина», Серія «Педагогіка», Серія «Психологія»)*

Випуск № 4(46) 2024

Київ—2024

Ukrainian Assembly of Doctors of Sciences in Public Administration

Association of Scientists of Ukraine

within the work of the Publishing Group "Scientific Perspectives"

Scientific Perspectives

*(Series "Public Administration", Series "Law", Series "Economics",
Series "Medicine", Series "Pedagogy", Series "Psychology")*

Issue № 4(46) 2024

Kiev – 2024

ISSN (print) 2708-7530

DOI: [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2024-4\(46\)](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2024-4(46))

Наукові перспективи: журнал. 2024. № 4(46) 2024. С.1512

*Згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 24.09.2020 р.
№ 1188 журналу присвоєно категорію "Б" із галузей науки:
державне управління, право та економіка*

*Згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 27.09.2021
№ 1017 журналу присвоєно категорію "Б" із психології*

Рекомендовано до друку Президією Всеукраїнської Асамблеї докторів наук з державного управління (Рішення від 26.04.2024, № 9/4-24)

Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації
Серія КВ № 24436-14376Р від 09.06.2020 р.

Журнал видається за підтримки Міжнародного економічного інституту (Есеніце, Чехія) та
КНП "Клінічна лікарня №15 Подільського району м.Києва"

Журнал заснований з метою розвитку вітчизняного наукового потенціалу та реалізації кращих традицій науки в Україні та за кордоном. Журнал висвітлює історію, теорію, механізми формування та функціонування, а, також, інноваційні питання розвитку державного управління, права, економіки, психології, педагогіки та медицини. Видання розраховано на дослідників, викладачів вищих навчальних закладів, аспірантів, магістрів, фахівців-практиків.

Наукове видання включено до міжнародної наукометричної бази Index Copernicus (IC), міжнародної пошукової системи Google Scholar та до міжнародної наукометричної бази даних Research Bible.

Головний редактор:

Жукова Ірина Віталіївна

кандидат наук з державного управління, доцент, директор Видавничої групи «Наукові перспективи», директор Всеукраїнської асамблеї докторів наук з державного управління, Лауреат премії Президента України для молодих вчених, Лауреат премії Верховної Ради України молодим ученим, Лауреат премії імені Івана Франка у галузі інформаційної діяльності, Лауреат Всеукраїнської премії «Інновація в освіті — 2018», м. Київ, Україна

Заступники Головного редактора:

Янчук Артем Олександрович — доктор юридичних наук, професор, Заслужений юрист України, Заступник керівника Апарата Верховної Ради України (Київ, Україна);

Непомнящий Олександр Михайлович — доктор наук з державного управління, кандидат економічних наук, професор, Дійсний член Академії будівництва України, професор кафедри архітектури і просторового планування Національного авіаційного університету (Київ, Україна). Заслужений будівельник України, Почесний працівник будівництва та архітектури, державний службовець 3 рангу (Київ, Україна);

Дацій Олександр Іванович — доктор економічних наук, професор, Заслужений працівник освіти України, завідувач кафедри фінансів, банківської та страхової справи Міжрегіональної академії управління персоналом (Київ, Україна);

Помиткіна Любов Віталіївна — доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри авіаційної психології Національного авіаційного університету (Київ, Україна);

Сіданіч Ірина Леонідівна — доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки, адміністрування і спеціальної освіти Навчально-наукового інституту менеджменту та психології ДЗВО «Університет менеджменту освіти» (Київ, Україна);

Макаренко Олександр Миколайович — доктор медичних наук, професор, академік Міжнародної академії освіти та науки, професор кафедри загальномедичних дисциплін Міжрегіональної академії управління персоналом (Київ, Україна).

Редакційна колегія:

Романенко Євген Александрович — доктор наук з державного управління, професор, Заслужений юрист України, полковник Генерального штабу Збройних сил України, президент громадської наукової організації «Всеукраїнська асамблея докторів наук з державного управління» (Київ, Україна);

Арошидзе Паата — доктор економічних наук, професор, Асоційований професор Державного університету імені Шота Руставелі (Грузія);

Ахметова Лайла Сейсембековна — доктор історичних наук, професор політології, професор кафедри ЮНЕСКО, міжнародної журналістики і медіа в суспільстві факультету журналістики Казахського Національного університету (КазНУ) ім. аль-Фарабі (Казахстан) ;

Бахов Іван Степанович — доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри іноземної філології та перекладу Міжрегіональної Академії управління персоналом (Київ, Україна) ;

Балахтар Катерина Сергіївна — здобувач ступеня доктора філософії (PhD) за спеціальністю 053. Психологія, старший викладач кафедри іноземних мов в Національному університеті ім. О. О. Богомольця (Київ, Україна);

Бурик Зорiana Михайлівна — доктор наук з державного управління, старший викладач кафедри регіонального управління та місцевого самоврядування Львівського регіонального інституту державного управління Національної академії державного управління при Президентові України (Львів, Україна) ;

Вашека Тетяна Володимирівна - кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри авіаційної психології Національного авіаційного університету (Київ, Україна) ;

Вовк Вікторія Миколаївна - кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки Державного університету ім. Станіслава Сташіца в Пілі (м. Піла, Польща) ;

Вдовіна Олена Олександрівна — кандидат наук з соціальних комунікацій, доцент кафедри українознавства, культури та документознавства Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» (Полтава, Україна);

Гбур Зоряна Володимирівна — доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри управління охороною здоров'я та публічного адміністрування Національного університету охорони здоров'я України імені П.Л.Шупика (Київ, Україна) ;

Долгова Олена Миколаївна — кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри авіаційної психології Національного авіаційного університету (Київ, Україна);

Гвожджевiч Сильвія — кандидат наук, кафедра адміністрації та національної безпеки Державної професійної вищої школи ім. Якуба з Парадижу в Гожуві-Великопольському (Польща);

Головач Наталія Василівна — кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри управління персоналом та економіки праці Міжрегіональної Академії управління персоналом (Київ, Україна) ;

Гудзенко Ганна Володимирівна — кандидат медичних наук, асистент кафедри неврології Національного медичного університету імені О.О. Богомольця (Київ, Україна);

Гуменникова Тамара Рудольфівна — доктор педагогічних наук, професор, директор Придунайської філії Міжрегіональної Академії управління персоналом (Київ, Україна) ;

Гечбаія Бадрі Нодаровiч — доктор економічних наук, професор, Асоційований професор Батумського державного університету ім. Шота Руставелі (Грузія);

Дегтяр Андрій Олегович — доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри публічного управління та підприємництва Національного аерокосмічного університету імені М.С. Жуковського, Заслужений діяч науки і техніки України (Харків, Україна) ;

Дегтяр Олег Андрійович — доктор наук з державного управління, доцент, доцент кафедри менеджменту і адміністрування Харківського національного університету міського господарства ім. О. М. Бекетова (Харків, Україна) ;

Журавльова Лариса Петрівна — доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри психології Поліського національного університету (Житомир, Україна) ;

Ічанська Олена Михайлівна - кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри авіаційної психології Національного авіаційного університету (Київ, Україна);

Кайдашев Роман Петрович — доктор юридичних наук, професор, професор кафедри адміністративного, фінансового та банківського права Міжрегіональної академії управління персоналом (Київ, Україна) ;

Кобець Дмитро Леонтійович - кандидат економічних наук (доктор філософії), доцент Хмельницького національного університету, доцент кафедри обліку, аудиту та оподаткування (м. Хмельницький, Україна) ;

Коляденко Ніна Володимирівна — доктор медичних наук, доцент, завідувач кафедри медичної психології Міжрегіональної академії управління персоналом (Київ, Україна) ;

Кошова Світлана Петрівна — кандидат наук з державного управління, доцент, доцент кафедри управління охорони здоров'я Національної медичної академії післядипломної освіти імені П. Л. Шупика (Київ, Україна) ;

Лігоцький Анатолій Олексійович — доктор педагогічних наук, професор (Київ, Україна) ;

Лич (Назарук) Оксана Миколаївна — доктор психологічних наук, доцент, член-кореспондент української академії акмеології, член громадської спілки «Національна психологічна асоціація», доцент кафедри авіаційної психології Національного авіаційного університету (Київ, Україна);

Мальцев Дмитро Валерійович — кандидат медичних наук, завідувач лабораторії імунології і молекулярної біології Національного медичного університету імені О.О. Богомольця (Київ, Україна) ;

Мельник Володимир Степанович — доктор медичних наук, професор кафедри неврології Національного медичного університету імені О.О. Богомольця, декан медичного факультету №1 (Київ, Україна);

Мідельський Сергій Людвигович — професор, Академік, Президент Регіональної Академії Менеджменту (Казахстан);
Міхальський Томаш — доктор наук, доцент кафедри географії регіонального розвитку Гданського університету (Польща);

Мовмига Наталія Євгенівна - кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри безпеки праці та навколишнього середовища Національного Технічного Університету «Харківський Політехнічний Інститут» (Харків, Україна);

Мотренко Тимофій Валентинович — доктор філософських наук, професор, професор кафедри публічного адміністрування Міжрегіональної Академії управління персоналом, Академік Національної академії педагогічних наук України (Київ, Україна);

Нікульчев Микола Олександрович — доктор богословських наук, кандидат філософських наук, професор, доцент кафедри історії та права ДВНЗ «Донецький національний технічний університет» (Покровськ, Донецька область, Україна);

Недбалек Карел — доктор філософії (PhD) в галузі права, доцент, професор Європейського професійного докторату, MBA, адвокат (Чехія);

Новак-Каляєва Лариса Миколаївна — доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри державного управління Львівського регіонального інституту державного управління Національної академії державного управління при Президентові України (Львів, Україна);

Носирев Олександр Олександрович — кандидат географічних наук, доцент, доцент кафедри туризму і готельно-ресторанного бізнесу Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» (Харків, Україна);

Орел Марія Григорівна — доктор наук з державного управління, професор кафедри публічного адміністрування Міжрегіональної Академії управління персоналом (Київ, Україна);

Павлов Костянтин Володимирович — доктор економічних наук, професор, професор кафедри аналітичної економіки та природокористування Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки (Київ, Україна);

Пархоменко-Куцєвіл Оксана Ігорівна — доктор наук з державного управління, професор, завідувач кафедри публічного адміністрування Міжрегіональної Академії управління персоналом (Київ, Україна);

Перестюк Інга Миколаївна — кандидат наук з державного управління, доцент кафедри публічного адміністрування Міжрегіональної Академії управління персоналом (Київ, Україна);

Помиткін Едуард Олександрович — доктор психологічних наук, професор, провідний науковий співробітник Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України (Київ, Україна);

П'янківська Людмила Володимирівна — кандидат психологічних наук, старший науковий співробітник науково-дослідної лабораторії психологічного забезпечення, Державний науково-дослідний інститут МВС України (Київ, Україна);

Радзіховська Наталія Станіславівна — кандидат медичних наук, лікар вищої категорії, завідувач відділенням неврології КНП "Клінічна лікарня №15 Подільського району м. Києва", асистент кафедри неврології НМУ імені О.О. Богомольця (Київ, Україна);

Савенко Олена Анатоліївна - кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри менеджменту і права Дніпровського державного аграрно-економічного університету, членкиня громадської наукової організації "Фінансово-економічна наукова рада" (Київ, Україна);

Ситник Григорій Петрович — доктор наук з державного управління, кандидат технічних наук, професор, Заслужений діяч науки і техніки України, професор кафедри державного управління Київського національного університету імені Тараса Шевченка (Київ, Україна);

Стовба Тетяна Анатоліївна — кандидат економічних наук, доцент кафедри економіки та морського права Херсонської державної морської академії (Херсон, Україна);

Тимошенко Наталія Юрївна — кандидат економічних наук, доцент кафедри міжнародної економіки Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» (м. Київ, Україна);

Титко Анна Василівна — кандидат юридичних наук, провідний науковий співробітник Національної академії внутрішніх справ (Київ, Україна);

Турчинова Ганна Володимирівна — кандидат педагогічних наук, доцент, декан факультету природничо-географічної освіти та екології Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова (Київ, Україна);

Хохліна Олена Петрівна — доктор психологічних наук, професор, професор кафедри авіаційної психології Національного авіаційного університету (Київ, Україна);

Цимбалюк Руслан Степанович — кандидат медичних наук, доцент кафедри загальної хірургії № 1 Національного медичного університету імені О.О. Богомольця, декан медичного факультету №2 (Київ, Україна);

Чернуха Надія Миколаївна — доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри соціальної реабілітації та соціальної педагогіки Київського національного університету імені Тараса Шевченка (Київ, Україна);

Шаповалова Алла Миколаївна - кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри філософії та історії Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського (Київ, Україна);

Якимчук Аліна Юрївна — доктор економічних наук, професор, професор кафедри державного управління, документознавства та інформаційної діяльності Національного університету водного господарства та природокористування (Рівне, Україна);

Яковицька Лада Савелівна — доктор психологічних наук, доцент, професор кафедри авіаційної психології Національного авіаційного університету (Київ, Україна).

Статті розміщені в авторській редакції. Відповідальність за зміст та орфографію поданих матеріалів несуть автори.

© автори статей, 2024

© Всеукраїнська Асамблея докторів наук з державного управління, 2024

© Асоціація науковців України, 2024

© Видавнича група «Наукові перспективи», 2024

ЗМІСТ

СЕРІЯ «Державне управління»

Карпенко Л.М., Ізха М.М., Глашенко О.І., Котомін В.Г. <i>INVESTMENT PROJECTION OF TERRITORIAL DEVELOPMENT IN THE COORDINATES OF THE MACROECONOMIC STABILIZATION POLICY</i>	18
Безродній Ю.О. <i>РЕАЛІЗАЦІЯ ДЕРЖАВНОЇ РЕГІОНАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ НА ЗАСАДАХ ПРОЕКТНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ ЯК ОБ'ЄКТ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ</i>	34
Бойко А.О. <i>ОСОБЛИВОСТІ МЕХАНІЗМІВ РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ У СФЕРІ ЗЕМЕЛЬНИХ ВІДНОСИН В УКРАЇНІ В УМОВАХ ВІЙНИ</i>	47
Василенко Н.В., Радиш Я.Ф. <i>СУТНІСТЬ І ПРИРОДА КОНФЛІКТІВ НА ПУБЛІЧНОЇ СЛУЖБИ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ</i>	58
Весоловська М.К., Карковська В.Я. <i>МОДЕЛЬ ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКУ МІЖ ЕМОЦІЙНИМ ІНТЕЛЕКТОМ ТА ПРОДУКТИВНІСТЮ ПРАЦІВНИКІВ В ОРГАНІЗАЦІЙНОМУ КОНТЕКСТІ: ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНИЙ АСПЕКТ</i>	65
Гавриченко Д.Г., Штиршов О.М. <i>ДОСВІД ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН ЩОДО ФУНКЦІОНУВАННЯ МОДЕЛЕЙ ФІНАНСУВАННЯ СИСТЕМ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я ТА ПРАКТИЧНОГО ВПРОВАДЖЕННЯ МЕДИЧНОГО СТРАХУВАННЯ</i>	75
Галунець Н.І., Ключник А.В., Гусенко А.А. <i>ВПЛИВ ВІЙНИ НА РОЗВИТОК ПУБЛІЧНОЇ СЛУЖБИ В УКРАЇНІ: ВИКЛИКИ ТА МОЖЛИВОСТІ</i>	90
Гончаренко О.Ю. <i>СИСТЕМАТИЗАЦІЯ ПРОБЛЕМ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ АГРОПРОМИСЛОВИМ КОМПЛЕКСОМ: НАЦІОНАЛЬНИЙ ТА ЗАКОРДОННИЙ ДОСВІД</i>	105
Дзвінчук Д.І., Лопушинський І.П., Гречаник Б.В. <i>ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ МІЖНАРОДНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА НА ПРИКЛАДІ СІЛЬГОСПВИРОБНИКІВ ПОЛЬЩІ ТА УКРАЇНИ</i>	117

Дзєга В.Д., Самойленко Л.Я., Костик Є.П. <i>ПРЕДСТАВНИЦЬКА ВЛАДА В УМОВАХ ВІЙНИ: ПРИЙНЯТТЯ Й РЕАЛІЗАЦІЯ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ</i>	132
Дзяна Г.О., Дзяний Р.Б. <i>ВИКОРИСТАННЯ ЦИФРОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ ДЛЯ ПОКРАЩЕННЯ ПУБЛІЧНИХ КОМУНІКАЦІЙ З ПИТАНЬ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД</i>	145
Дорошенко Т.В. <i>ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ В УМОВАХ ПОВНОМАСШТАБНОЇ АГРЕСІЇ</i>	159
Загалюк О.М. <i>ПІДХОДИ ДО СУЧАСНОГО РОЗУМІННЯ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ ДІЯЛЬНІСТЮ ЗАКЛАДІВ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я</i>	170
Іваній О.М., Прібиткова Н.О., Лисий В.В. <i>КЛЮЧОВІ ПРИНЦИПИ УСПІШНОЇ МЕДІАЦІЇ МІЖ ДЕРЖАВНИМИ ОРГАНАМИ ТА ГРОМАДСЬКІСТЮ</i>	183
Кобиліна Ю.М. <i>МОНІТОРИНГ МЕХАНІЗМІВ ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ</i>	196
Коршак Л.І., Стрельченко О.Г. <i>ХАРАКТЕРИСТИКА ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ АГРОПРОМИСЛОВИМ КОМПЛЕКСОМ В УМОВАХ ВІЙНИ</i>	207
Кривов І.І. <i>ФАКТОРНО-ОРІЄНТОВАНА МОДЕЛЬ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНИМ РОЗВИТКОМ</i>	222
Кудрявський І.В. <i>ПОНЯТТЯ, ПРИЗНАЧЕННЯ ТА ОБМЕЖЕННЯ ЦЕНЗУРИ ТА ПРОПАГАНДИ ПРИ ЗДІЙСНЕННІ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ БЕЗПЕКИ ІНФОРМАЦІЙНОГО ПРОСТОРУ</i>	233
Лазор О.Я., Юник І.Г. <i>ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА У СФЕРІ ЗАХИСТУ КРИТИЧНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ В УКРАЇНІ</i>	246
Ласкутов В.А. <i>ПОНЯТІЙНИЙ АПАРАТ ДОСЛІДЖЕННЯ БЕЗПЕКИ ОСВІТЬОГО ПРОСТОРУ ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ В СИСТЕМІ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ</i>	259

Липовий О.М. <i>СУТНІСТЬ ВЗАЄМОДІЇ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ ТА ІТ-КОМПАНІЙ</i>	272
Маршалюк В.І. <i>СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ПРОФЕСІЙНОГО СПОРТУ</i>	284
Мінчечков А.Ю. <i>СУТНІСТЬ ПОНЯТТЯ ІНФОРМАЦІЙНА БЕЗПЕКА В СУЧАСНІЙ НАУЦІ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ</i>	296
Ніконець А.О. <i>СУТНІСТЬ ПОНЯТТЯ КІБЕРБЕЗПЕКИ В СИСТЕМІ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ</i>	308
Олійник В.В. <i>ПІДТРИМКА АГРАРНОГО БІЗНЕСУ ПІД ЧАС ДІЇ ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ</i>	320
Пилипенко В.В., Литовченко Є.П., Даценко В.К. <i>ЕФЕКТИВНІСТЬ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЕКОНОМІКИ: АНАЛІЗ УКРАЇНСЬКОГО ДОСВІДУ</i>	334
Приймак Л.В. <i>ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ НАДАННЯ МЕДИЧНИХ ПОСЛУГ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ</i>	350
П'ятничук І.Д. <i>НОРМАТИВНО-ПРАВОВИЙ МЕХАНІЗМИ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ПРОЦЕСАМИ ЗАХИСТУ ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ У СФЕРІ НАДАННЯ ЕЛЕКТРОННИХ ПОСЛУГ</i>	361
Стеців І.С. <i>ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЕКОНОМІЧНОГО МЕХАНІЗМУ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ ПРОДОВОЛЬЧОЮ БЕЗПЕКОЮ: СТІЙКІСТЬ ТА АДАПТИВНІСТЬ ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ</i>	371
Стешенко Т.В., Гущин О.О., Візіров С.А. <i>ВИРІШЕННЯ СПІЛЬНИХ ІНТЕРЕСІВ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД. ПРОБЛЕМАТИКА ФУНКЦІОНУВАННЯ ТА ВЗАЄМОДІЇ ОРГАНІВ МУНІЦИПАЛЬНОЇ ВЛАДИ НА СУБРЕГІОНАЛЬНОМУ РІВНІ</i>	384
Ткаченко С.М. <i>РОЛЬ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ У СТИМУЛЮВАННІ ІНВЕСТИЦІЙ В АГРАРНИЙ БІЗНЕС УКРАЇНИ</i>	397

Хребтій І.В. <i>МЕТОДОЛОГІЯ ЕКСПЕРТНОГО ОЦІНЮВАННЯ ВПЛИВУ ФАКТОРІВ НА КАР'ЄРНИЙ РОЗВИТОК КАНДИДАТІВ НА ЗАЙНЯТТЯ ПОСАД ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ</i>	408
Чечотка В.Д. <i>ЕТАПІЗАЦІЯ РОЗВИТКУ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ В УКРАЇНІ</i>	421
Щербак Є.В. <i>ПРО ОКРЕМІ МОЖЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ НАДАННЯ ПУБЛІЧНИХ ПОСЛУГ ГРОМАДЯНАМ ТРЕТЬОГО ВІКУ</i>	434
Янишин Р.І. <i>ОСОБЛИВОСТІ ПОБУДОВИ СУЧАСНОЇ ПАРАДИГМИ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ В УКРАЇНІ</i>	449
СЕРІЯ «Економіка»	
Андрухів І.Т., Русин-Гриник Р.Р. <i>ПІДХОДИ ДО ТРАНСФОРМАЦІЇ СИСТЕМ МЕНЕДЖМЕНТУ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ РОЗВИТКУ ІТ-ТЕХНОЛОГІЙ</i>	457
Березовська Н.І. <i>АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ ЗМІНАМИ В ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИНАХ З МЕТОЮ ДОСЯГНЕНЬ ЦІЛЕЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ</i>	470
Бєлкін І.В. <i>АГРАРНИЙ СЕКТОР УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ</i>	484
Бєлоусов Я.І., Бєлоусова Л.І., Сєребряк К.І., Ріпка Г.А. <i>РОЛЬ СИСТЕМИ МАРКЕТИНГОВОГО УПРАВЛІННЯ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ЕФЕКТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА ЛЕГКОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ</i>	499
Білошапка В.С., Демченко В.О. <i>АНТИКОРУПЦІЙНИЙ КОМПЛАСНС ЯК НЕВІД'ЄМНА СКЛАДОВА АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ БАНКОМ</i>	519
Бугель Ю.В. <i>СУТНІСТЬ ТА ОСНОВНІ ЗАГРОЗИ ФІНАНСОВІЙ БЕЗПЕЦІ ДЕРЖАВИ В МИТНІЙ СФЕРІ</i>	533
Вдовенко Л.О., Кравчук М.А. <i>ОСОБЛИВОСТІ ПРОСТОРОВОЇ СТРУКТУРИ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ</i>	546

Вейдер Т.М., Висторопський В.О., Гержан Р.С. <i>ІНТЕГРОВАНІ ПІДХОДИ ДО СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВ</i>	559
Вишневецька О.В. <i>МЕТОДОЛОГІЧНІ ПІДХОДИ ДО ОЦІНКИ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ОСНОВНОГО КАПІТАЛУ В СІЛЬСЬКОМУ ГОСПОДАРСТВІ</i>	570
Гилка У.Л. <i>СУСПІЛЬНІ РОБОТИ У КЕЙНСІАНСЬКІЙ ТЕОРІЇ ЗРОСТАННЯ</i>	583
Домбровська Н.Р. <i>НАПРЯМИ ПОЛІПШЕННЯ СТРАХОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ КРІЗЬ ПРИЗМУ ВІЙСЬКОВОЇ ТУРБУЛЕНТНОСТІ ТА СПАДУ ЕКОНОМІКИ</i>	592
Дорош О.І., Копанський Т.Б., Смаченко О.О. <i>РОЛЬ ДЕРЖАВИ ТА МІЖНАРОДНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ</i>	604
Кульчицька Н.Є. <i>АНАЛІЗ ОСВІТНЬОЇ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ ТА ЇЇ ВПЛИВ НА ЗАКЛАДИ ОСВІТИ В КРАЇНАХ ОЕСР</i>	615
Кісь М.Я., Русин-Гриник Р.Р. <i>ПРИНЦИПИ РОЗВИТКУ СИСТЕМИ ЗОВНІШНЬОГО ІНВЕСТУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ВОЄННОГО І ПОСТВОЄННОГО ПЕРІОДІВ</i>	627
Кононова І.В. <i>РОЗВИТОК СИСТЕМИ ФІНАНСОВОГО МОНІТОРИНГУ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ БЮДЖЕТНИХ КОШТІВ УКРАЇНИ</i>	638
Лещук Г.В., Савків У.С., Кузьмін Т.Л. <i>НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВЕДЕННЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ЗАКЛАДІВ ХАРЧУВАННЯ</i>	652
Лихолат С.М., Грудка М.А. <i>ТЕОРЕТИЧНІ ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ МАРКЕТИНГОВОЇ ПОЛІТИКИ КОМУНІКАЦІЙ</i>	665
Медина А.П. <i>ВПЛИВ ЦИФРОВИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ НА БІЗНЕС-ПРОЦЕСИ ПІДПРИЄМСТВ</i>	677

Миронов О.Г. <i>СТАБІЛЬНІСТЬ ТА ВАРІАТИВНІСТЬ ЦІНИ ВІРТУАЛЬНИХ АКТИВІВ: МОДЕЛЮВАННЯ ТА ПРОГНОЗУВАННЯ ЦІНОВИХ РУХІВ НА РИНКУ КРИПТОВАЛЮТ</i>	689
Назаренко І.М. <i>ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ АУДИТУ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ ПІДПРИЄМСТВА</i>	701
Нам'ясенко В.М. <i>КОНЦЕПЦІЯ СТРАТЕГІЇ ПІСЛЯВОЄННОГО РОЗВИТКУ ПОДІЛЬСЬКОГО ЕКОНОМІЧНОГО РЕГІОНУ</i>	718
Нікітенко К.В. <i>ПРОБЛЕМАТИКА МОТИВАЦІЇ В МЕНЕДЖМЕНТІ МИСТЕЦТВА</i>	728
Палига І.Є., Палига Є.М. <i>ДЕТЕРМІНАНТИ ІНСТИТУЦІЙНОЇ ПІДТРИМКИ ВІТЧИЗНЯНОЇ ВИДАВНИЧО- ПОЛІГРАФІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В СУЧАСНУ ПЕРМАНЕНТНУ КРИЗУ: АНАЛІТИЧНИЙ АСПЕКТ</i>	740
Подольняк О.А., Польова О.Л., Коваль О.В. <i>ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ В ГАЛУЗІ БДЖІЛЬНИЦТВА</i>	754
Саєнсує М.А., Беспалов В.М., Кочевой М.М., Обнявко О.В., Тарасова К.І., Сало Я.В., Васильченко К.Г. <i>МАРКЕТИНГОВЕ ЦІНОУТВОРЕННЯ В ОНЛАЙН-СЕРЕДОВИЩІ: ОСОБЛИВОСТІ ТА СТРАТЕГІЇ НА ЦИФРОВИХ РИНКОВИХ ПРОСТОРАХ</i>	769
Семененко Ю.С. <i>ТЕХНОЛОГІЇ МАШИННОГО НАВЧАННЯ У КРЕДИТНОМУ СКОРИНГУ</i>	781
Смага-Зеленцов Д.О. <i>ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ВИКОРИСТАННЯ ЦИФРОВОГО МАРКЕТИНГУ В ЕЛЕКТРОННІЙ КОМЕРЦІЇ</i>	795
Троян В.І., Швед А.Б., Браташ М.А. <i>МЕХАНІЗМ УПРАВЛІННЯ ВПРОВАДЖЕННЯМ ТЕХНОЛОГІЧНИХ ІННОВАЦІЙ У СФЕРІ НАДРОКОРИСТУВАННЯ</i>	808
Цира О.В., Лебедева І.Ю. <i>МІСЦЕ ТА РОЛЬ ПРОГРАМНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ У РОЗВИТКУ РИНКУ ІКТ</i>	818

СЕРІЯ «Право»

- Salaieva K.A.** 829
THEORETICAL FOUNDATIONS OF THE PROCESS OF CRIMINAL LEGAL QUALIFICATION
- Берч В.В.** 840
УЧАСТЬ НАРОДУ У РЕАЛІЗАЦІЇ СУДОВОЇ ВЛАДИ: РОЛЬ ТА ЗНАЧЕННЯ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ РОЗВИТКУ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА
- Боднарчук І.О., Кісіль А.В.** 847
СПЕЦИФІКА ОПОДАТКУВАННЯ ЕЛЕКТРОННИХ ПОСЛУГ В УКРАЇНІ, ЩО ПОСТАЧАЮТЬСЯ НЕРЕЗИДЕНТАМИ
- Бойко О.І., Шульга Т.М.** 857
ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ТУРИСТИЧНОГО ЗБОРУ В РІЗНИХ КРАЇНАХ ЄВРОПИ ТА УКРАЇНИ
- Бондаренко І.М., Бондик О.П., Квашук Д.О.** 867
ОПОДАТКУВАННЯ ВОЛОНТЕРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ
- Бордюк Х.М., Габа А.І., Гальчинська С.В., Нос Ю.С., Черна С.В.** 884
ОСОБИСТІ НЕМАЙНОВІ АВТОРСЬКІ ПРАВА: ЗМІНИ В УКРАЇНСЬКОМУ ЗАКОНОДАВСТВІ ТА ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД
- Боровська І.А., Петровський А.В.** 899
ОСОБЛИВОСТІ ПРОЦЕСУАЛЬНОГО СТАТУСУ СТОРІН У ОКРЕМИХ КАТЕГОРІЯХ ЦИВІЛЬНИХ СПРАВ
- Букатова Д.М.** 911
АПОСТИЛЮВАННЯ ДОКУМЕНТІВ ЯК ЗДАТНІСТЬ НОТАРІУСА ЗАБЕЗПЕЧУВАТИ МІЖНАРОДНУ ВИЗНАНІСТЬ ЮРИДИЧНИХ АКТІВ
- Дараган В.В., Рогальська В.В.** 923
СТАН НАУКОВИХ РОЗРОБОК З ПРОБЛЕМНИХ ПИТАНЬ РЕАЛІЗАЦІЇ ЗАСАДИ НЕДОТОРКАНОСТІ ПРАВА ВЛАСНОСТІ ПІД ЧАС ЗАСТОСУВАННЯ АРЕШТУ МАЙНА В КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ
- Жеребцова С.С., Лісовська В.С., Кізілова К.О.** 936
КРИМІНАЛЬНІ ПОКАРАННЯ У МУСУЛЬМАНСЬКОМУ ПРАВІ: ТЕОРЕТИЧНИЙ ТА ПРАКТИЧНИЙ АСПЕКТИ

Кисельов Д. В. <i>АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЕТИЧНОЇ ПОВЕДІНКИ ПЕРСОНАЛУ ДЕРЖАВНОЇ КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ</i>	950
Колдов Є.О. <i>ПРИНЦИП RES JUDICATA ЯК СКЛАДОВА ПРИНЦИПУ ЮРИДИЧНОЇ ВИЗНАЧЕНОСТІ В ЦИВІЛЬНОМУ СУДОЧИНСТВІ</i>	961
Колпаков А.В. <i>VITA-ПРИНЦИПИ ОБ'ЄДНАННЯ СПІВВЛАСНИКІВ БАГАТОКВАРТИРНОГО БУДИНКУ</i>	979
Концевич В.А. <i>МЕТАМОРФОЗИ ПРАВОВОЇ РЕАЛЬНОСТІ: НОВІТНІ ПРАВА ЛЮДИНИ</i>	992
Копотун І.М. <i>ОСКАРЖЕННЯ РІШЕНЬ МІЖНАРОДНОГО КОМЕРЦІЙНОГО АРБІТРАЖУ: ЗАКОНОДАВЧІ, ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ</i>	1002
Кривний В.Є., Старина С.К. <i>ФОРМИ КОНТРОЛЮ ЗА ДІЯЛЬНІСТЮ ОРГАНІВ ТА ПОСАДОВИХ ОСІБ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ: ПРОБЛЕМИ ЇХ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ</i>	1008
Лисюк А.О. <i>РОЛЬ ПРИНЦИПІВ ЦИВІЛЬНОГО ПРАВА У СУЧАСНІЙ СУДОВІЙ ПРАКТИЦІ</i>	1034
Мазур В.В. <i>ПОРІВНЯЛЬНО-ПРАВОВА ХАРАКТЕРИСТИКА ВІДШКОДУВАННЯ МОРАЛЬНОЇ ШКОДИ, ЗАВДАНОЇ СМЕРТЮ ФІЗИЧНОЇ ОСОБИ В ПРАВОПОРЯДКАХ УКРАЇНИ ТА ДЕЯКИХ КРАЇН ЄС</i>	1048
Мельник А.В. <i>ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОЗАСТОСУВАННЯ У СПРАВАХ ЩОДО ПОДІЛУ ОБ'ЄКТІВ НЕЗАВЕРШЕНОГО БУДІВНИЦТВА</i>	1058
Мерденов Д.Ю. <i>ГЕНЕЗА ІНСТРУМЕНТАРІЮ ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ З БОКУ ДЕРЖАВИ: ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ</i>	1067
Мироненко В.П., Куцик К.В. <i>КАТЕГОРІЇ «ОХОРОНА», «РЕАЛІЗАЦІЯ», «ЗАХИСТ» ЯК СКЛАДОВІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВ ОСІБ, ЯКІ СТРАЖДАЮТЬ НА ПСИХІЧНІ РОЗЛАДИ І ПОТРЕБУЮТЬ ПСИХІАТРИЧНОЇ ДОПОМОГИ</i>	1077

- Михайленко В.В.** 1091
ОСНОВНІ МОДЕЛІ АДМІНІСТРУВАННЯ АВТОРИЗОВАНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ОПЕРАТОРІВ - ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ТА ЙОГО ВИКОРИСТАННЯ
- Муляр Г.В., Бабич В.А., Ханов А.О.** 1106
УЧАСТЬ АДВОКАТА В МЕДІАЦІЇ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ
- Петков С.В., Добрянська Н.В.** 1118
СІМЕЙНА МЕДІАЦІЯ ЯК СПОСІБ ВИЗНАЧЕННЯ МІСЦЯ ПРОЖИВАННЯ ДИТИНИ
- Резніченко Г.С.** 1128
КРИМІНАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ШАХРАЙСТВО ВЧИНЕНЕ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ
- Сивицький В.С.** 1136
ПОВНОВАЖЕННЯ МІСЦЕВИХ АДМІНІСТРАЦІЙ ТА МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ
- Стешенко Т.В., Войтенко А.І., Кравець Л.О.** 1148
ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ ТА МОДЕРНІЗАЦІЯ ОСВІТИ, ЇЇ ВПЛИВ НА РОЗВИТОК МІСЦЕВИХ ГРОМАД. НОВІ МОЖЛИВОСТІ ТА ПЕРСПЕКТИВИ
- Тихоненко А.В., Лисаков В.В.** 1160
ІСЛАМСЬКЕ ПРАВО: РЕЛІГІЙНО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ ФУНКЦІОНУВАННЯ У СУЧАСНОМУ СВІТІ
- Шульга А.М.** 1174
ЕКОЦИД: ПРОБЛЕМИ ПРАКТИЧНОГО ЗАСТОСУВАННЯ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОЇ НОРМИ

СЕРІЯ «Психологія»

- Sannikov O.I., Kyrychenko A.G.** 1196
PSYCHOLOGICAL REGULATORS OF CHOICE AND MAKING AGGRESSIVE DECISIONS
- Бочелюк В.Й., Панов М.С., Козлова А.Г.** 1213
ПСИХОЛОГІЧНЕ БЛАГОПОЛУЧЧЯ ДИТИНИ: ЗМІСТ, ОЗНАКИ, КРИТЕРІЇ, ПОКАЗНИКИ
- Гульбс О.А., Лантух І.В., Діхтяренко С.Ю.** 1224
ОСОБЛИВОСТІ ПСИХОЛОГІЧНИХ ПРИНЦИПІВ СВІДОМОСТІ ТА ЇХ ВПЛИВ НА ПРОФЕСІЙНУ ДІЛЬНІСТЬ ВИКЛАДАЧІВ

- Дарвішов Наріман Рафік огли** 1238
ДОСЛІДЖЕННЯ ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКУ ІНДИВІДУАЛЬНИХ РИС ПРИЙНЯТТЯ РІШЕННЯ У ОСІБ ІЗ ЗАЛЕЖНІСТЮ ВІД ПСИХОАКТИВНИХ РЕЧОВИН
- Карпюк Ю.Я., Хрущ О.В.** 1250
ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ПСИХОЛОГІВ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
- Кернас А.В.** 1264
ФОРМУВАННЯ ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ СТУДЕНТАМИ-ПСИХОЛОГАМИ ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ «ПСИХОЛОГІЯ СПОРТУ, ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ТА ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ» У ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ «ПСИХОЛОГІЯ»
- Коструба Н.С., Журба М.Л.** 1286
ЕМОЦІЙНИЙ ІНТЕЛЕКТ ЯК ЧИННИК МЕНТАЛЬНОГО ЗДОРОВ'Я
- Малиш В.Є.** 1298
СТРЕС ТА СТРЕСОВІ РОЗЛАДИ ОСОБИСТОСТІ: ВИЗНАЧЕННЯ, ДІАГНОСТИКА ТА КОРЕКЦІЯ
- Маргарян М.А., Бабаян Ю.О.** 1311
ВПЛИВ ПСИХОЛОГІЧНИХ ЧИННИКІВ НА ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ МАЙБУТНІХ ПСИХОЛОГІВ
- Охромій Г.В., Баб'як А.О.** 1322
СОЦІАЛЬНА ІЗОЛЯЦІЯ ТА ВІДЧУЖЕНІСТЬ ЯК НАСЛІДОК СИНДРОМУ ЖЕРТВИ У ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ
- Паламарчук О.М., Візнюк І.М., Габа І.М., Долинний С.С.** 1333
ТРАНСФОРМАЦІЇ ЦІННІСНИХ ОРІЄНТАЦІЙ ВОЛОНТЕРІВ У СИСТЕМІ СОЦІАЛЬНИХ ІНСТИТУЦІЙ
- Перепелиця А.В., Ковальова О.В., Прокоф'єва О.О., Вдовіченко О.В., Гузь Н.В.** 1343
РОЛЬ ЖИТТЄСТІЙКОСТІ ОСОБИСТОСТІ ПІД ЧАС ПОДОЛАННЯ КРИЗИ
- Помиткін Е.О.** 1353
ПРОБЛЕМА СНОВИДІНЬ У ПСИХОЛОГІЧНИХ КОНЦЕПЦІЯХ З. ФРОЙДА ТА М. ГРОТА
- Притула О.А.** 1362
ЖИТТЄВА СТІЙКІСТЬ ЕКСПЕРТА-ПСИХОЛОГА В УМОВАХ ВІЙСЬКОВОГО СТАНУ
- Ситнік С.В.** 1371
СОЦІАЛЬНИЙ ІНТЕЛЕКТ У СТРУКТУРІ ДЕТЕРМІНАНТ СТИЛЮ ПОДОЛАННЯ КОНФЛІКТНИХ СИТУАЦІЙ

Смілянець Т.Л. <i>СОЦІАЛЬНА ІЗОЛЯЦІЯ ЧЕРЕЗ ТЕЛЕФОННУ ЗАЛЕЖНІСТЬ</i>	1383
Тарасенко А.М. <i>СТРУКТУРА СОЦІАЛЬНОГО ІНТЕЛЕКТУ</i>	1389
Тробюк Н.Ю., Тробюк А.В. <i>ТЕОРЕТИЧНИЙ АНАЛІЗ ПОНЯТТЯ «ПСИХІЧНЕ ЗДОРОВ'Я» ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ</i>	1402
Туз Л.Г., Аврамченко С.М. <i>ВПЛИВ ГЛИБИННОЇ ПСИХОКОРЕКЦІЇ НА ЕФЕКТИВНІСТЬ САМОАКТУАЛІЗАЦІЇ ОСОБИСТОСТІ</i>	1417
Цумарєва Н.В., Апельт Г.В., Вятчаніна С.В. <i>ПСИХОЛОГІЧНІ МЕХАНІЗМИ ВИЖИВАННЯ ТА АДАПТАЦІЇ В УМОВАХ ТРИВАЛОГО ВІЙСЬКОВОГО КОНФЛІКТУ</i>	1431
Чайка Р.М. <i>ПЕРЕКЛАД ТА ВАЛІДАЦІЯ ШКАЛИ "САМОЕФЕКТИВНІСТЬ ПРИЙНЯТТЯ КАР'ЄРНИХ РІШЕНЬ" ДЛЯ УКРАЇНСЬКОЇ АУДИТОРІЇ</i>	1443
Чайка Р.М. <i>ПЕРЕКЛАД ТА ВАЛІДАЦІЯ ШКАЛИ "ІНВЕНТАР СУБ'ЄКТИВНОГО КАР'ЄРНОГО УСПІХУ" ДЛЯ УКРАЇНСЬКОЇ АУДИТОРІЇ</i>	1453
Чайка Р.М. <i>ПЕРЕКЛАД ТА ВАЛІДАЦІЯ ШКАЛИ "ЗАЛУЧЕНІСТЬ В КАР'ЄРУ" ДЛЯ УКРАЇНСЬКОЇ АУДИТОРІЇ</i>	1464
Чуйко Г.В., Чаплак Я.В., Зварич І.М. <i>ВОРОНКА ВИСНАЖЕННЯ ЯК ІМОВІРНИЙ РЕЗУЛЬТАТ ВИГОРАННЯ</i>	1473
Шевченко Р.П., Пахмурний В.А., Гапчук І.В. <i>ВПЛИВ ПОСТТРАВМАТИЧНОГО СТРЕСОВОГО РОЗЛАДУ НА ОСОБЛИВОСТІ АДАПТАЦІЇ У ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ</i>	1487
Шпак М.М. <i>ОСОБЛИВОСТІ ПСИХОЕМОЦІЙНОГО СТАНУ ПІДЛІТКІВ В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ</i>	1498

УДК 338.2+338.24+332.1+351.82:330.567(477)

[https://doi.org/10.52058/2708-7530-2024-4\(46\)-334-349](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2024-4(46)-334-349)

Пилипенко Вячеслав Валентинович кандидат економічних наук, професор, кафедра економіки та підприємництва, факультет економіки і менеджменту, Сумський національний аграрний університет, м. Суми, <https://orcid.org/0000-0001-5995-013X>

Литовченко Євгеній Павлович здобувач ступеня доктора філософії, кафедра державного управління, публічного адміністрування та економічної політики, факультет економіки і права, Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця, м. Харків, <https://orcid.org/0009-0006-5739-3556>

Даценко Владислав Костянтинович аспірант, кафедра аграрного менеджменту та маркетингу, факультет менеджменту та права, Вінницький національний аграрний університет, м. Вінниця, <https://orcid.org/0009-0009-4923-854X>

ЕФЕКТИВНІСТЬ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЕКОНОМІКИ: АНАЛІЗ УКРАЇНСЬКОГО ДОСВІДУ

Анотація. У статті на основі вивчення українського досвіду теоретично обґрунтувати ключові засади ефективності державного регулювання економіки. Встановлено, що державне регулювання економіки передбачає створення сприятливих умов для найефективнішого функціонування усіх суб'єктів ринку. Обґрунтовано, що інструменти державного регулювання поділяють на адміністративні та ринкові, прями й опосередковані. Акцентовано, що серед адміністративних інструментів найпоширенішими є квоти, ліцензії, контроль за цінами, законодавчо закріплені норми та правила. Виявлено, що ринкові інструменти спираються на ключові засади фіскальної, монетарної, митної, інноваційно-інвестиційної політик. Аргументовано, що за допомогою як ринкових, так і адміністративних інструментів держава здатна регулювати економічну систему керуючись потребами та інтересами суспільства.

Доведено, що ефективність державного регулювання залежить як від обсягів спрямованих у економіку ресурсів, так і від конкретних стабілізаційних заходів з боку відповідних органів влади. На основі аналізу нормативних джерел встановлено, що Україна пройшла власний шлях й обирала притаманні

лише їй важелі державного регулювання економіки. Виявлено, що мінімальне втручання держави на початкових етапах становлення ринкових економічних відносин не забезпечило очікуваних результатів. Надмірна зарегульованість економіки теж не сприяла економічному зростанню й обумовила необхідність провадження процесів децентралізації й передачі ресурсів й владних повноважень органам місцевого самоврядування.

Український досвід реалізації державної регуляторної політики впродовж усієї історії незалежності дозволив сформувати чималий арсенал інструментів впливу держави на економічну систему, демонстрував успіхи й невдачі. До позитивних моментів слід віднести напрацювання законодавчої бази, яка формує правове поле регулювання й інституційний базис регулювання економічної діяльності. Органам державної влади вдається поєднувати ринкові й адміністративні важелі реалізуючи регуляторну політику. Попри певний поступ у регулюванні економіки спостерігається й низка проблем. Серед них найбільш відчутними є недотримання чи порушення законодавства як суб'єктами бізнесу, так і органами державної влади. Негативний вплив на державну регуляторну політику має політична нестабільність в державі. Попри сформовану нормативну базу певні законодавчі норми й правила потребують вдосконалення та адаптації до світових стандартів. Численні реформи допоки не дозволили сформувати надійну та стабільну фінансову систему.

Ключові слова: фіскальна політика, монетарна політика, економічна реформа, державне втручання, регуляторна політика, стабілізаційні заходи.

Pylypenko Viacheslav Valentynovych PhD in Economics, Professor, Economics and Entrepreneurship, The Faculty economics and management, Sumy National Agrarian University, Sumy, <https://orcid.org/0000-0001-5995-013X>

Lytovchenko Yevhenii Pavlovych PhD Candidate, Department of Public Administration and Economic Policy, Faculty of Economy and Law, Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics, Kharkov, <https://orcid.org/0009-0006-5739-3556>

Datsenko Vladislav Kostyantynovych Graduate Student, Department of Agricultural Management and Marketing, Faculty of Management and Law, Vinnytsia National Agrarian University, Vinnytsia, <https://orcid.org/0009-0009-4923-854X>

EFFICIENCY OF STATE REGULATION OF THE ECONOMY: ANALYSIS OF THE UKRAINIAN EXPERIENCE

Abstract. In the article, based on the study of the Ukrainian experience, theoretically substantiate the key principles of the effectiveness of state regulation

of the economy. It has been established that state regulation of the economy provides for the creation of favorable conditions for the most efficient functioning of all market entities. It is substantiated that the instruments of state regulation are divided into administrative and market, direct and indirect. It is emphasized that among the administrative tools, the most common are quotas, licenses, price control, legally established norms and rules. It was found that market instruments are based on the key principles of fiscal, monetary, customs, innovation and investment policies. It is argued that with the help of both market and administrative instruments, the state is able to regulate the economic system guided by the needs and interests of society.

It has been proven that the effectiveness of state regulation depends both on the amount of resources directed to the economy and on specific stabilization measures by the relevant authorities. On the basis of the analysis of normative sources, it was established that Ukraine followed its own path and chose the levers of state regulation of the economy that are unique to it. It was revealed that the minimal intervention of the state at the initial stages of the formation of market economic relations did not provide the expected results. Excessive regulation of the economy also did not contribute to economic growth and necessitated the implementation of decentralization processes and the transfer of resources and powers to local self-government bodies.

The Ukrainian experience of implementing state regulatory policy throughout the entire history of independence allowed for the formation of a considerable arsenal of instruments of state influence on the economic system, demonstrated successes and failures. The development of the legislative framework, which forms the legal field of regulation and the institutional basis for the regulation of economic activity, should be included among the positive points. State authorities manage to combine market and administrative levers while implementing regulatory policy. Despite some progress in the regulation of the economy, a number of problems are observed. Among them, non-compliance or violations of legislation by both business entities and state authorities are the most noticeable. Political instability in the state has a negative impact on state regulatory policy. Despite the established regulatory framework, certain legislative norms and rules require improvement and adaptation to global standards. Numerous reforms have so far not allowed the formation of a reliable and stable financial system.

Keywords: fiscal policy, monetary policy, economic reform, state intervention, regulatory policy, stabilization measures.

Постановка проблеми. Досвід функціонування світової економіки засвідчує, що держава завжди так або ж інакше втручається в економічні процеси, а їх циклічність обумовлює ступінь такого втручання. В періоди економічного зростання державне регулювання економіки зазвичай зменшується,

а під час спаду виробництва – зростає. Метою такого регулювання є впорядкування економічних процесів за для їх стабілізації або ж поступу.

Держава у будь-якому випадку впливає на функціонування економічних систем. Вона створює умови для ефективного функціонування економіки через нормативні акти і дію відповідних регуляторних органів, формування ринкової інфраструктури та адекватної фінансово-економічної політики. Проте результат такого впливу визначити досить складно, а говорити про ефективність системи державного регулювання можна лише відносно, оскільки критерії її оцінки не є очевидними.

Наразі державне регулювання економіки не завжди характеризується системністю та узгодженістю заходів, які здійснює держава за для підтримки її суб'єктів. Основні принципи державної регуляторної політики, задекларовані у нормативно-правових актах не завжди дотримуються як органами державної влади. Необхідність поглиблення теоретико-методологічних підходів до обґрунтування ефективності державного регулювання економіки з урахуванням українського досвіду вказує на актуальність цього дослідження.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми державного регулювання економіки та його ефективності не є новими й широко обговорюються у наукових колах. Питанням фіскального регулювання економіки присвячені праці В. Хаустової. Дослідниця доводить, що податки є ключовим елементом фіскальної достатності бюджетів, а також інструментом регулювання суспільно-економічних відносин [1]. Державне регулювання зовнішньо-економічної діяльності досліджувала Л. Антонова. У своїх працях науковиця наводить приклади як за допомогою квот держава може регулювати експортно-імпортні операції і таким чином підтримувати вітчизняних товаровиробників [2]. Особливості регулювання фінансово-економічних процесів в мовах війни вивчав О. Панухник. Вчений обґрунтовує, що виважена фіскальна політика здатна позитивно вплинути як на доходи бюджету, так і підтримати бізнес [3]. Правові аспекти впливу держави на економіку країни у повоєнний період стали предметом наукового пошуку В. Резнікова, Н. Пацурія, І. Кравець [4]. Сучасну структуру, методи та особливості регулювання національної економіки досліджувала Л. Українська. Науковий пошук, здійснений дослідницею, дозволив прийти до висновку про необхідність застосування системного підходу у процесах державного економічного регулювання [5]. Механізми державного регулювання відновлення економіки України у повоєнний період розглядали В. Дикань, А. Толстова [6]. Інструментарій державного регулювання економіки в часи викликів описали у своїх працях Р. Михасюк, І. Косович [7]. Попри наявність значної кількості наукових досліджень, присвячених проблемам державного регулювання економіки, питання оцінки ефективності цих процесів на основі українського

досвіду залишаються недостатньо вивченими та висвітленими у літературних джерелах.

Мета статті – поглиблення теоретико-методологічних підходів до обґрунтування ефективності державного регулювання економіки через призму українського досвіду.

Поставлена мета обумовила необхідність виконання наступних завдань: теоретично обґрунтувати ключові засади державного регулювання економіки; на основі вивчення українського досвіду сформулювати висновки щодо ефективності наявної системи державного регулювання економіки. Для виконання завдань дослідження використовувалися загальнонаукові методи: синтезу – для опрацювання на основі нормативних та літературних джерел провідного вітчизняного та закордонного досвіду державного регулювання економіки; порівняльного аналізу – для виявлення позитивних та негативних аспектів державної регуляторної політики; абстрактно-логічний – для формулювання висновків та пропозицій щодо державного регулювання економіки на основі українського досвіду, а також табличний та графічний прийоми для наочного викладу інформації.

Виклад основного матеріалу. Державне регулювання економіки являє собою сукупність законодавчо закріплених принципів, норм, правил, інструментів та методів за допомогою яких держава здійснює вплив на діяльність суб'єктів економіки керуючись потребами та інтересами суспільства. Воно передбачає створення сприятливих умов для найефективнішого функціонування суб'єктів ринку й знаходить своє втілення у державній регуляторній політиці. Ключовими принципами регулювання економіки державою є справедливості, стабільності, законності, обґрунтованості та об'єктивності.

Інструменти державного регулювання традиційно поділяють на адміністративні та ринкові, а методи на прямі й опосередковані. Найпоширенішими адміністративними інструментами наразі є нормативні акти, які встановлюють різноманітні квоти, санкції, регламентують видачу ліцензій, або ж передбачають контроль за цінами тощо. В умовах глобалізації світових товарних ринків виключної ваги набуває регламентування зовнішньоекономічної діяльності за допомогою квот. Санкції сприяють недопущенню порушенню правил ведення господарської діяльності суб'єктами ринку, забороняють здійснення певних операцій або ж карають за невиконання взятих зобов'язань. Контроль за цінами може мати місце в умовах вкрай нестабільної соціально-економічної ситуації в країні. У міру розв'язання проблемних питань в економічному та соціальному житті країни спектр застосування адміністративних інструментів повинен звужуватися й змінюватися на більш демократичні – ринкові.

Ринкові (економічні) інструменти спираються на ключові засади фіскальної, монетарної, інвестиційної та інших політик держави. У межах фіскальної політики ключовим важелем регулювання економіки виступає бюджет, який виявляє свій вплив на економіку через механізм державних доходів і витрат. Бюджет в свою чергу тісно пов'язаний з податками. Збільшуючи або зменшуючи податкове навантаження на виробників держава може або ж стимулювати або ж навпаки пригнічувати їх діяльність. Крім того саме через фіскальний механізм податків держава наповнює коштами бюджет. Монетарна політика впливає на масу грошей, які обслуговують товарно-грошові відносини. Зміна норм резервів для комерційних банків є засобом стримування інфляції та регулювання маси грошей в обігу. Кредитний механізм регулює усі стадії товарного виробництва. За допомогою кредитної експансії, яка проявляється у зниженні відсоткових ставок, держава стимулює економіку, а за допомогою кредитних обмежень стримує її.

Прямі методи державного регулювання припускають фінансову підтримку окремих секторів чи сегментів національної економіки через застосування субсидій, субвенції чи інших бюджетних виплат. Світова практика доводить, що застосування цих методів зменшує дієвість ринкових регуляторів, оскільки переваги отримують лише окремі суб'єкти ринку. Тому застосування непрямих методів державного регулювання вважається більш прийнятним. Вони передбачають регламентування поведінки економічних суб'єктів опосередковано, наприклад через застосування пільгових кредитів або компенсацію частини відсотків за позики тощо. Реалізація державних економічних програм є непрямим методом підтримки виробників й водночас інструментом для розв'язання важливих соціально-економічних проблем.

В країнах з розвиненими ринковими економічними системами домінують непрямі економічні методи державного регулювання. Уряди країн з їх використанням можуть стримувати інфляцію, стимулювати попит, пришвидшувати або ж навпаки – стримувати економічний розвиток. Ці методи є гнучкими і не зменшують свободу у здійсненні господарської діяльності, сприяють ефективній зайнятості населення, справедливому розподілу державних доходів, економічній стабільності, створюють умови для добросовісної конкуренції.

Попри наявність значної кількості інструментів, методів, а також широко апробовані принципи державного регулювання економіки, ефективність їх впливу залишається недостатньо дослідженою. Котелевець Д. у своїх працях зауважив, що ефективність державного регулювання економіки залежить від обсягів спрямованих у її функціонування ресурсів та ілюструє результат від вкладання в економіку коштів [8]. Котельбан С. у продовження цієї думки зауважив, що вкладаючи ресурси у економічний розвиток держава повинна

розрахувати на максимальний ефект. Науковець наголошує, що державна регуляторна політика повинна орієнтуватися на позитивний ефект для усіх суб'єктів економіки [9]. Припускаємо, що така наукова позиція є дещо узагальненою, тому що держава в першу чергу має підтримувати пріоритетні галузі економіки. Безумовно держава повинна дотримуватися принципу справедливості, але в умовах обмеженості ресурсів його дотримання вбачається вкрай проблематичним.

Отже, ефективність державного регулювання залежить як від обсягів спрямованих ресурсів, так і від конкретних заходів з боку відповідних органів влади, які застосовуються аби стабілізувати економіку в часи криз або ж стимулювати її в період розвитку (рис. 1).

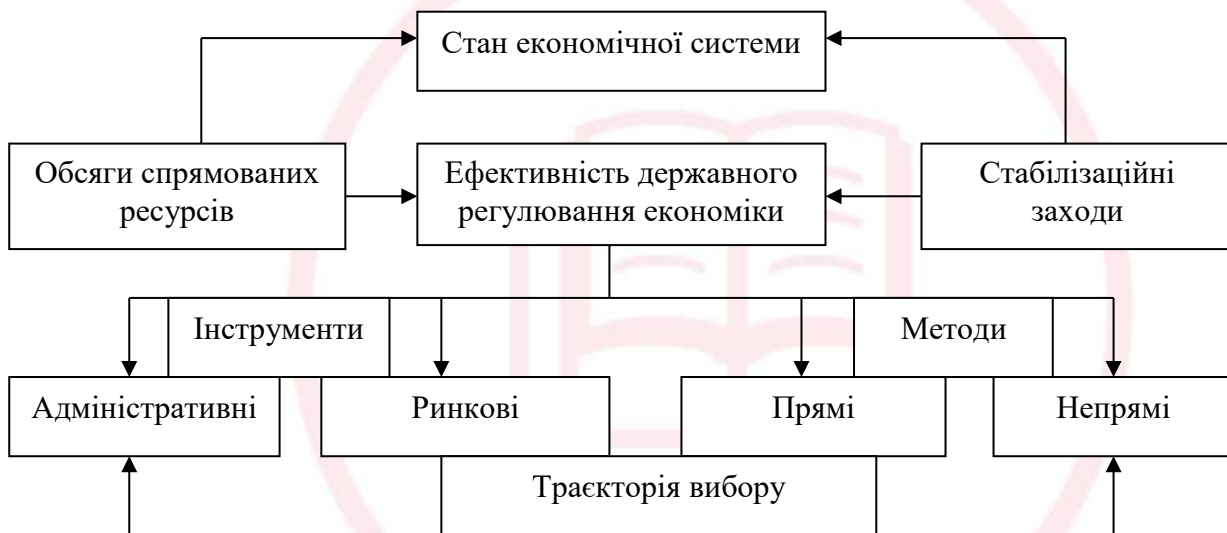

Рис. 1. Ефективність, інструменти та методи державного регулювання економіки

Джерело: адаптовано авторами [8, 9].

Вибір інструментів регулювання є прерогативою органів державної влади. Проте наразі євроінтеграційні перспективи України дали поштовх для розвитку процесів партисипації, які передбачають участь громадськості в розробці пропозицій щодо удосконалення державної та регіональної політик. Особливо відчутною партисипація стала на місцях. В ході децентралізації місцеві органи влади отримали більше ресурсів і повноважень в прийнятті управлінських рішень, а населення почало більше долучатися до розробки пропозицій щодо їх удосконалення. Взаємодія органів державної влади, органів місцевого самоврядування та населення у формуванні державної регуляторної політики здатна підвищити її ефективність. На результативність державної регуляторної політики також впливає спроможність органів

державної влади вчасно виявляти наявні в економічній системі проблеми й правильно обрати інструменти для запровадження стабілізаційних заходів.

Впродовж усієї історії незалежної української держави формою прояву державної регуляторної політики були ті або ж інші реформи. Оцінка ефективності цих реформ й досі повною мірою не здійснена, а їх наслідки для економічної системи повною мірою не проілюстровані у науковій літературі. На початку свого становлення українська держава обрала шлях мінімального втручання в економічні процеси. Спираючись на низку нормативних актів здійснювала незначне регулювання економіки. Проте така політика та відсутність відповідних владних інституцій не дали позитивних результатів. На початку 90-х рр. XX ст. такі проблеми як відсталість галузей економіки, висока державна монополія, відсутність конкуренції, прорахунки у зовнішньоекономічній політиці, несформована інституційна база, ослаблена фінансово-банківська система тощо, обумовили необхідність реформування економічної системи держави. З 1994 р. «Курсом радикальних ринкових реформ» було визнано помилки державної регуляторної політики попередніх років та ініційовано формування апробованих світовою практикою механізмів реалізації зовнішньоекономічного, фінансово-кредитного, інноваційно-інвестиційного та іншого регулювання економічних явищ і процесів [10].

В економічній системі почали відбуватися глибокі трансформації, пов'язані з перебудовою відносин власності, переходом до багатокладної економіки, розбудовою ринкових відносин. Державне регулювання економіки передбачало застосування низки стабілізаційних заходів. Реформи розпочалися у бюджетній системі. В першу чергу державні фінанси були відмежовані від фінансів підприємств. Позитивні зміни відбулися у податковій системі, зокрема був посилений контроль за повнотою та своєчасністю сплати податків і зборів. Курсом реформ докладалося чимало зусиль для подолання платіжної кризи та стабілізації фінансово-економічної системи. Зазнала трансформації банківська система. Було ухвалено низку законодавчих актів, які регламентували діяльність як центрального, так і комерційних банків. Значні зрушення були здійсненні у напрямі лібералізації валютного ринку, цінової політики. Ключові завдання економічних перетворень були пов'язані з формуванням багатокладної економіки. Передбачалося проведення швидкої приватизації державних підприємств. Значні надії у процесах ринкової трансформації покладалися на інструменти фондового ринку. Очікування покладалися на те, що за допомогою інструментів фондового ринку вдасться швидко акумулювати вільний капітал підприємств та населення та трансформувати його у інвестиції для пріоритетних галузей економіки [10].

Проведені реформи мали позитивний вплив і дозволили певною мірою стабілізувати економіку країни. Були сформовані банківська, валютна, митна,

платіжна, податкова та інші компоненти економічної системи держави. Значним досягненням стало проведення у 1996 р. грошової реформи, відносна стабілізація валютної системи. Формування владних інституцій (Національний банк України, Державна казначейська та податкова служби, відповідні міністерства та відомства тощо) дозволило посилити ефективність державних регуляторних механізмів. Економічна система вперше почала виявляти ознаки стабільності.

Проте на початку нового ХХІ ст. нові виклики вимагали змін у державній регуляторній політиці. Все ще не були завершеними процеси демонополізації економіки, не була сформована дієздатна система державного управління, не вдалося завершити процеси приватизації. Банківська система хоч і була сформована, але залишалася занадто слабкою. Капіталізація та ліквідність фондового ринку залишалися на низькому рівні. Бюджетна система все ще залишалася недосконалою, а податки продовжували виконувати суто фіскальну функцію. Надмірне податкове навантаження на товаровиробників породжувало тінізацію економіки. Економіка країни продовжувала залишатися не привабливою для інвестицій.

У 2000 р. у Посланні Президента України «Україна: поступ у ХХІ століття. Стратегія економічної та соціальної політики на 2000-2004 рр.» чітко окреслено європейський вибір українського народу та інноваційна модель розвитку української економіки. Пріоритетними для розвитку було визнано аграрну сферу, стимулювання підприємництва, малого й середнього бізнесу. Передбачено вжиття заходів для посилення дієздатності держави, зокрема, реалізація адміністративної реформи, удосконалення грошово-кредитної, бюджетної та валютної політик, зменшення боргової залежності держави, впровадження заходів для інноваційно-інвестиційного розвитку держави. Особливу увагу було приділено трансформації фінансової системи. Зокрема вперше акцент в бюджетній політиці було зроблено на місцеві фінанси. Аргументовано необхідність зменшення податкового тиску на бізнес, актуалізовано інвестиційні процеси [11].

Важливим здобутком реформи стало прийняття у 2002 р. Бюджетного кодексу України, який впорядкував міжбюджетні відносини й визначив пріоритети бюджетної політики. Позитивним моментом стало спрощення системи оподаткування, удосконалення систем обліку та звітності. Були сформовані інструменти страхування підприємницької діяльності. Здобутком стало прийняття низки законодавчих актів щодо іпотечного кредитування, лізингу та венчурного фінансування. Відбулася капіталізація банківської системи, її оздоровлення підвищення надійності та стабільності. Увага приділялася розвитку фондового ринку, модернізації його інфраструктурних компонентів, капіталізації та підвищенню ліквідності. Передбачалося подальше вдоскона-

лення правового поля регулювання підприємницької діяльності й поступове зменшення державного регулювання економічної діяльності.

Водночас повноцінної реалізації закладених у цих реформах ініціатив не відбулося. Зокрема не вдалося відмовитися від пост радянської моделі побудови бюджетної системи, яка передбачала централізацію коштів з подальшим їх перерозподілом через механізм міжбюджетних трансфертів між лаками бюджетної системи. Державні фінанси залишалися розбалансованими, а інвестиційний клімат непривабним для зовнішніх інвесторів. Боргові зобов'язання країни зростали швидкими темпами. Одними з актуальних проблем залишалася висока корумпованість влади й значний тіньовий сектор економіки [11].

«Стратегія економічного і соціального розвитку України на 2004-2015 роки. Шляхом Європейської інтеграції» повинна була стати новим кроком у формуванні державної регуляторної політики орієнтованої на євроінтеграційні процеси. Проте невідповідність намірів тогочасного політичного керівництва, на задекларований шлях до євроінтеграційних процесів, спричинили кризу суспільних і політичних відносин в країні, що переросло у Революцію Гідності й боротьбу українського народу за свої права й свободи [12].

Поглиблювали ситуацію проблеми у фінансово-економічній сфері. Стан бюджетного фонду країни на початок 2014 р. характеризувався нестачею власних фінансових ресурсів, їх неефективним розміщення та використанням. Валютна політика, спрямована на стримування курсу національної валюти за рахунок золото-валютних запасів і резервів, призвела до їх катастрофічного зниження. Швидкими темпами зростав тіньовий сектор економіки. Реформування податкового законодавства не принесло очікуваних результатів й повною мірою не забезпечило розв'язання проблем, пов'язаних з наповненням бюджету. Ситуацію ускладнювало зростання державного боргу й падіння реального ВВП.

Нова парадигма розвитку української держави й відповідно ключові засади державної регуляторної політики знайшли своє відображення у «Стратегії сталого розвитку «Україна – 2020»». Децентралізація влади й реформа державного управління стали ключовими у реалізації Стратегії. Передбачалося впровадження заходів для зменшення втручання держави у економічні процеси. Натомість головні засади державної регуляторної політики повинні спрямуватися на створення сприятливого економічного середовища для підприємництва й ведення бізнесу, спрощення міжнародної торгівлі, залучення інвестицій, впровадження інновацій. Пріоритетом визнавалося розвиток підприємництва, державного управління і податкова реформа. Очікувалося забезпечити зростання валового внутрішнього продукту,

надходжень від іноземних інвестицій, лібералізувати валютний та фондовий ринки, зміцнити фінансово-банківську систему [13]. За оцінками провідних аналітичних агентств світу найвдалішою реформою того періоду стала реформа децентралізації влади. В Україні вдалося створити територіальні громади, розширити обсяг повноважень органів місцевого самоврядування, збільшити обсяги надходжень до місцевих бюджетів. Фактично пост радянську модель бюджетної системи було зруйновано, натомість сформовано європейську модель міжбюджетних відносин, де органи місцевого самоврядування є фінансово самодостатніми й незалежними від рішень і коштів державних органів влади.

Новітня історія розвитку державної регуляторної політики пов'язана з схваленням Президентом України Цілей сталого розвитку України на період до 2030 року. Задекларовано, що однією із ключових цілей у сфері економічного розвитку держави наразі є «...сприяння поступальному, всеохоплюючому та сталому економічному зростанню, повній і продуктивній зайнятості та гідній праці для всіх [14]». Проте у зв'язку із збройною агресією російської федерації актуалізуються питання продовольчої, економічної та фінансової безпеки держави, охорони довкілля, захисту національних інтересів на світових рівнях тощо.

Широкий спектр загроз та невизначеність умов розвитку економічної системи вимагають від держави застосування специфічних регуляторних і стабілізаційних заходів. У науковій літературі відсутній чіткий перелік таких заходів, закордонний досвід теж ще не напрацював достатньої кількості інструментів реагування на виклики зумовлені військовою агресією. Ключовими інструментами реагування на ці прояви вважаємо застосування обмежувальних заходів на будь-яку співпрацю з державою-агресором. Мова йде про припинення обміном науково-технічною інформацією, у сфері торгівлі, фінансів, банківської справи тощо. Важливим вбачається підвищення стійкості національної економіки через диверсифікацію ринків збуту продукції та постачання сировини. На особливу увагу заслуговує підвищення ефективності використання коштів державного та місцевих бюджетів, залучення міжнародної технічної та фінансової допомоги, контроль за станом боргових зобов'язань країни. Варто звернути увагу на стабільність грошово-кредитної та фінансово-банківської систем. У цих процесах держава повинна взяти на себе ініціативу і якомога ефективніше реалізувати безпекову функцію.

Еволюцію регуляторної політики української держави впродовж часів незалежності представлено у табл. 1.

Таблиця 1

Еволюція регуляторної політики української держави

Ключові реформи	Назва та дата нормативного акта	Очікувані результати
«Шляхом радикальних економічних реформ. Про основні засади економічної та соціальної політики. Доповідь Президента України»	Постанова Верховної ради України № 216/94-ВР від 19.10.1994	Сформовано грошову, фінансову, платіжну, фіскальну, митну, банківську системи, тобто економічну інфраструктуру держави. Проведено грошову реформу, створено передумови для валютної стабілізації. Відбулося реформування власності, сформовано багатокладну економічну систему. Не вдалося завершити процеси приватизації, сформувати прозору судову систему, зміцнити банківську сферу.
«Україна: поступ у XXI століття. Стратегія економічної та соціальної політики на 2000-2004 рр.»	Послання Президента України до Верховної Ради України, документ № 276а/2000 від 23.02.2000	Відбулася відносна стабілізація економічної системи, лібералізація відносин власності. Удосконалено інституційні та правові засади державної регуляторної політики. Реалізовано грошово-кредитну, бюджетну та інші види фінансової політики держави.
«Стратегія економічного і соціального розвитку України на 2004-2015 роки. Шляхом Європейської інтеграції»	Указ Президента України № 493/2004 від 28.04.2004	Невідповідність намірів тогочасного політичного керівництва на задекларований у нормативних документах шлях на європейську інтеграцію, спричинив кризу суспільно-політичних та економічних відносин, що переросло у Революцію Гідності і боротьбу українського народу за власні права й свободи.
Стратегія сталого розвитку «Україна – 2020»	Указ Президента України № 5/2015 від 12.01.2015	Ініційовано досягнення європейських стандартів життя та гідного місця України у світі. З 11.06.2017 започатковано безвізовий режим між Україною та Європейським Союзом. Зроблено значний поступ у децентралізації влади, передачі фінансових ресурсів й повноважень органам місцевого самоврядування.
Цілі сталого розвитку України до 2030 року	Указ Президента України № 722/2019 від 30.09.2019	Чітко визначає курс на європейську інтеграцію. Впроваджує в економіку кращі європейські практики. Спрямована на досягнення параметрів сталості. Продовжує реалізовуватися.

Джерело: побудовано на основі [10-14].

Український досвід реалізації державної регуляторної політики впродовж усієї історії незалежності дозволив сформувати чималий арсенал інструментів впливу держави на економічну систему, демонстрував успіхи й невдачі. До позитивних моментів слід віднести напрацювання законодавчої бази, яка формує правове поле регулювання й інституційний базис регулювання економічної діяльності. Органам державної влади вдається поєднувати ринкові й адміністративні важелі реалізуючи регуляторну політику.

Попри певний поступ у регулюванні економіки спостерігається й низка проблем. Серед них найбільш відчутними є недотримання чи порушення законодавства як суб'єктами бізнесу, так і органами державної влади. Негативний вплив на державну регуляторну політику має політична нестабільність в державі. Дослідження Ю. Орел та О. Кулініч доводять, що на шляху до підвищення ефективності державного регулювання економіки слід зменшити бюрократичні обмеження разом з тим забезпечивши контроль та регулюванням економічних процесів [15]. Не зважаючи на сформовану нормативну базу певні законодавчі норми й правила потребують вдосконалення та адаптації до світових стандартів. Численні реформи допоки не дозволили сформувати надійну та стабільну фінансову систему, що вказує на необхідність посилення державних регуляторних заходів у напрямі її розбудови. Пріоритетом розвитку повинен стати безпековий сектор, надійні та стабільні державні фінанси, банківська та валютна система, фондовий ринок.

Висновки. Проведене дослідження довело, що державне регулювання економіки передусім спрямоване на забезпечення ефективного функціонування економічних систем. Для цього у розпорядженні держави є вивірений світовою практикою арсенал інструментів, через дію яких вона здійснює стимулюючий вплив на економіку. Набір цих інструментів органи державної влади обирають самостійно залежно від умов та стану економіки. За різних обставин виправданими можуть бути як адміністративні, так і ринкові інструменти, або ж інструменти прямої чи опосередкованої дії.

На основі аналізу нормативних джерел встановлено, що Україна пройшла власний шлях й обирала притаманні лише їй важелі державного регулювання економіки. Виявлено, що мінімальне втручання держави на початкових етапах становлення ринкових економічних відносин не забезпечило очікуваних результатів. Надмірна зарегульованість економіки теж не сприяла економічному зростанню й обумовила необхідність провадження процесів децентралізації й передачі ресурсів й владних повноважень органам місцевого самоврядування.

Пріоритети розвитку державної регуляторної політики у майбутньому повинні чітко корелювати з євроінтеграційними перспективами України й

відповідати Цілям сталого розвитку, задекларованим у відповідних нормативних актах. Державна регуляторна політика повинна враховувати кращий світовий досвід, відбуватися прозоро на демократичних засадах. В Україні має сформуватися система громадського контролю, яка б на регулярній основі проводила оцінку державних регуляторних заходів. Важливо запровадити у практику державного регулювання принципи партисипації, коли кожен громадянин може внести пропозиції щодо поліпшення економіки країни або ж тих заходів, які застосовує держава задля її регулювання.

Література:

1. Хаустова В. В. Теоретичні аспекти фіскального регулювання економічного розвитку держави. *Наукові праці НДФІ*. 2023. Вип. 3. С. 89-101. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npndfi_2023_3_7
2. Антонова Л. В., Антонов А. В. Теоретичні засади державного регулювання зовнішньо-економічної діяльності в Україні в контексті забезпечення економічної безпеки держави. *Інвестиції: практика та досвід*. 2023. № 19. С. 130-136. URL: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2023.19.130>
3. Панухник О., Федотова Я., Голич Н. Державний бюджет України-2023: особливості регулювання фінансово-економічних процесів в умовах повномасштабної війни. *Соціально-економічні проблеми і держава*. 2022. Вип. 2. С. 63-71. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Sepid_2022_2_8
4. Резнікова В. В., Пацурія Н. Б., Кравець І. М. Вплив держави на економіку у повоєнний період: концептуальні засади перспектив правового регулювання. *Право України*. 2023. № 9. С. 24-47. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/prukr_2023_9_4
5. Українська Л. О. Державне регулювання національної економіки: структура, методи, сучасні особливості. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2021. № 74. С. 23-29. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vetp_2021_74_5
6. Дикань В. Л., Толстова А. В. Механізм державного регулювання відтворення та розвитку економіки України в ринкових умовах. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2021-2022. № 76-77. С. 5-12. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vetp_2021-2022_76-77_3
7. Михасюк І. Р., Косович Б. І. Інструментарій державного регулювання економіки України в часи викликів. *Економічний простір*. 2021. № 172. С. 13-18. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/espros_2021_172_4
8. Котелевець Д. Науково-концептуальні положення функціонування та розвитку механізму державного регулювання економічних систем. *Науковий вісник Полісся*. 2022. № 1. С. 38-46. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvp_2022_1_5
9. Котельбан С. В. Особливості застосування методів регулювання інноваційного розвитку економіки України в умовах військового часу. *Ефективна економіка*. 2022. № 12. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2022_12_26
10. Шляхом радикальних економічних реформ. Про основні засади економічної та соціальної політики. Доповідь Президента України. Постанова Верховної ради України № 216/94-ВР від 19.10.1994 URL: https://zakononline.com.ua/documents/show/161362___161362
11. Україна: поступ у XXI століття. Стратегія економічної та соціальної політики на 2000-2004 рр. Послання Президента України до Верховної Ради України, документ № 276а/2000 від 23.02.2000. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/276%D0%B0/2000#Text>

12. Стратегія економічного і соціального розвитку України (2004-2015 роки) «Шляхом Європейської інтеграції» / Авт. кол.: А.С.Гальчинський, В.М.Геєць та ін.; Нац. ін-т стратег. дослідж., Ін-т екон. прогнозування НАН України, М-во економіки та з питань європ. інтегр. України. К.: ІВЦ Держкомстату України, 2004. 416 с.

13. Стратегія сталого розвитку «Україна – 2020». Указ Президента України № 5/2015 від 12.01.2015. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5/2015#Text>

14. Цілі сталого розвитку України до 2030 року. Указ Президента України № 722/2019 від 30.09.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/722/2019#Text>

15. Орел Ю. Л., Кулініч О. В. Вплив дерегуляції бізнесу на повоєнне відновлення економіки України: публічно-управлінський аспект. *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Публічне управління та адміністрування*. Київ, 2023. 32. Том 34 (73) № 6. С. 32-39. URL: <https://doi.org/10.32782/TNU-2663-6468/2023.6/06>

References:

1. Haustova, V. V. (2023). Teoretychni aspekty fiskal'noho rehulivannia ekonomichnoho rozvytku derzhavy [Theoretical aspects of fiscal regulation of the state's economic development]. *Naukovi pratsi NDFI – Scientific Works of NDFI*, 3, 89-101. Retrieved from http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npndfi_2023_3_7 [in Ukrainian].

2. Antonova, L. V., & Antonov, A. V. (2023). Teoretychni zasady derzhavnoho rehulivannia zovnishn'oekonomichnoi diial'nosti v Ukraini v konteksti zabezpechennia ekonomichnoi bezpeky derzhavy [Theoretical foundations of state regulation of foreign economic activity in Ukraine in the context of ensuring the state's economic security]. *Investytsii: praktyka ta dosvid – Investments: Practice and Experience*, 19, 130-136. <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2023.19.130> [in Ukrainian].

3. Panukhnyk, O., Fedotova, Ya., & Holych, N. (2022). Derzhavnyi biudzheth Ukrainy-2023: osoblyvosti rehulivannia finansovo-ekonomichnykh protsesiv v umovakh povnomasshtabnoi viiny [The state budget of Ukraine-2023: features of financial and economic processes regulation in the conditions of full-scale war]. *Sotsial'no-ekonomichni problemy i derzhava – Socio-Economic Problems and the State*, 2, 63-71. Retrieved from http://nbuv.gov.ua/UJRN/Sepid_2022_2_8 [in Ukrainian].

4. Reznikova, V. V., Patsuria, N. B., & Kravets, I. M. (2023). Vplyv derzhavy na ekonomiku u povoiennyi period: kontseptual'ni zasady perspektyv pravovoho rehulivannia [The impact of the state on the economy in the post-war period: conceptual foundations of the prospects for legal regulation]. *Pravo Ukrainy – Law of Ukraine*, 9, 24-47. Retrieved from http://nbuv.gov.ua/UJRN/prukr_2023_9_4 [in Ukrainian].

5. Ukrainka, L. O. (2021). Derzhavne rehulivannia natsionalnoi ekonomiky: struktura, metody, suchasni osoblyvosti [State regulation of the national economy: structure, methods, modern features]. *Visnyk ekonomiky transportu i promyslovosti – Bulletin of Transport and Industry Economics*, (74), 23–29. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vetp_2021_74_5 [in Ukrainian].

6. Dikan', V. L., & Tolstova, A. V. (2021-2022). Mekhanizm derzhavnoho rehulivannia vidtvorennya ta rozvytku ekonomiky Ukrainy v rynkovykh umovakh [The mechanism of state regulation of reproduction and development of Ukraine's economy in market conditions]. *Visnyk ekonomiky transportu i promyslovosti – Bulletin of Economy of Transport and Industry*, 76-77, 5-12. Retrieved from http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vetp_2021-2022_76-77_3 [in Ukrainian].

7. Mykhasiuk, I. R., & Kosovych, B. I. (2021). Instrumentarii derzhavnoho rehulivannia ekonomiky Ukrainy v chasy vyklykiv [Toolkit for state regulation of Ukraine's economy in times of challenges]. *Ekonomichniy prostir – Economic Space*, 172, 13-18. Retrieved from http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecpros_2021_172_4 [in Ukrainian].

8. Kotelevets', D. (2022). Naukovo-kontseptual'ni polozhennia funktsionuvannia ta rozvytku mekhanizmu derzhavnoho rehuliuвання ekonomichnykh system [Scientific and conceptual provisions of functioning and development of the mechanism of state regulation of economic systems]. *Naukovyi visnyk Polissia – Scientific Bulletin of Polissia*, 1, 38-46. Retrieved from http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvp_2022_1_5

9. Kotel'ban, S. V. (2022). Osoblyvosti zastosuvannia metodiv rehuliuвання innovatsiinoho rozvytku ekonomiky Ukrainy v umovakh viiskovoho chasu [Features of applying methods of regulation of innovative development of Ukraine's economy in wartime]. *Efektivna ekonomika – Effective Economy*, 12. Retrieved from http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2022_12_26 [in Ukrainian].

10. By way of radical economic reforms. About the main principles of economic and social policy. Report of the President of Ukraine. Resolution of the Verkhovna Rada of Ukraine № 216/94-BP from 19.10.1994. Retrieved from https://zakononline.com.ua/documents/show/161362___161362 [in Ukrainian].

11. Ukraina: postup u XXI stolittia. Stratehii ekonomichnoi ta sotsial'noi polityky na 2000-2004 rr. [Ukraine: progress in the 21st century. Strategy of economic and social policy for 2000-2004]. Poslannia Prezydenta Ukrainy do Verkhovnoi Rady Ukrainy, dokument № 276a/2000 vid 23.02.2000. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/276%D0%B0/2000#Text> [in Ukrainian].

12. Halchynskiy, A. S., Heiets, V. M., et al. (2004). Stratehii ekonomichnoho i sotsialnoho rozvytku Ukrainy (2004-2015 roky) "Shliakhom Yevropeiskoi intehratsii" [Strategy of economic and social development of Ukraine (2004-2015) "Towards European Integration"]. Author's team: Nat. inst. of strategic studies, Inst. of econ. forecasting of NAS of Ukraine, Ministry of Economy and on European integration matters of Ukraine. Kyiv: IVC Derzhkomstatu Ukrainy. [in Ukrainian].

13. Stratehii staloho rozvytku "Ukraina – 2020" [Sustainable development strategy "Ukraine – 2020"]. Decree of the President of Ukraine № 5/2015 from 12.01.2015. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5/2015#Text> [in Ukrainian].

14. Tsili staloho rozvytku Ukrainy do 2030 roku [Sustainable development goals of Ukraine until 2030]. Decree of the President of Ukraine № 722/2019 from 30.09.2019. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/722/2019#Text> [in Ukrainian].

15. Orel, Yu. L., & Kulinich, O. V. (2023). Vplyv deregulatsii biznesu na povoiennomu vidnovlennia ekonomiky Ukrainy: publichno-upravlinskyi aspekt [The impact of business deregulation on post-war economic recovery of Ukraine: a public management aspect]. *Vcheni zapysky TNU imeni V.I. Vernadskoho. Serii: Publichne upravlinnia ta administruvannia – Scientific Notes of TNU named after V.I. Vernadsky. Series: Public Administration and Administration*, 34 (73), 6, 32–39. URL: <https://doi.org/10.32782/TNU-2663-6468/2023.6/06> [in Ukrainian].